

Profesjonsutdanninger som halvfabrikata

Helse- og sosialfaglige profesjonsutdanninger fungerer kun som halvfabrikata. Dette er konklusjonen i den nye boken "Utakter", skrevet av et forskerteam ved Høgskolen i Lillehammer.

Sigrun Dancke Skaare
Rådgiver

I samarbeid med
Høgskolen i
Lillehammer

Søndag 10. september 2006
kl. 05:00

Forskerteamet består av professor Pär Nygren (prosjektleder), professor Halvor Fauske, amanuensis Marit Kollstad, førsteamanuensis Sigrun Nilsen og professor Finn Skårderud, alle ved Høgskolen i Lillehammer.

I boken *Utakt* (Gyldendal Akademisk) foreslår de radikalt nye profesjonsutdanninger på tvers av arbeidsliv og utdanningsinstitusjon. Boka er samtidig utformet som et konkret verktøy for læring, utvikling og forandringer i eksisterende utdanninger og praksis.

De profesjoner som er undersøkt er sosionomer, barnevernpedagoger og vernepleiere. De brukergrupper som står i fokus er barn, unge og deres familier.

Utakt mellom krav og kvalifikasjoner

Ett av forskernes hovedfunn er at det i over halvparten av tilfellene er alvorlige utakter mellom praksisfeltets krav og profesjonsutdanningenes vektlegging når det gjelder basale kunnskaper, ferdigheter og yrkesetiske verdier.

Forskerteamet ved HiL som undersøkte profesjonsutdanningens kvalitet

De største utaktene ligger i utdanningenes og praksisfeltets ulike syn på hvor viktig fagutøverens personlige, relasjonelle og emosjonelle kompetanse er. Det vil si den delen av fagkompetansen som handler om selvinnsikt, håndtering av brukerens og egne følelser, samt evne til å utforme relasjonene til brukeren på en faglig god måte.

Brukere som forsøkskaniner

- Brukerne fungerer som forsøkskaniner for fagpersoner som offisielt presenteres som ferdigutdannede, men som i realiteten kun har en halvferdig utdanning, hevder forfatterne videre.

Spesielt i strøk der hvor det er vanskelig å rekruttere fagfolk, blir nyutdannede satt på ansvarsfulle oppgaver, blant annet som ledere. Det er her sannsynligheten for feilgrep med store konsekvenser størst.

Feilslått akademisering

Arbeidsoppgavene på sosionomenes, barnevernpedagogenes og vernepleierens yrkesfelt er i den senere tid blitt meget kompliserte, og utdannelsene er ikke lenger i takt med de krav som profesjonsutøverne møter i praksis.

Ønsket om å heve profesjonenes status synes å ha resultert i en akademisering som har fjernet utøverne fra praksisfeltets krav.

Forfatterne av boka hevder at utdanningene nå må utvides fra tre til fem år samtidig som at den akademiseringsbølgen som nå fjerner studentene fra praksisfeltets krav, må brytes.

Man kan altså ikke bare forlenge utdanningene med ytterligere to år og beholde det samme akademiske tilsnitt som i dag. **Det nytter ikke med mer teori isolert fra praksis, og heller ikke med mer praksis isolert fra teori.** Profesjonsutdanningens innhold må i stedet omstruktureres.

Del av forskningsprosjekt

Det er første gang i Norge at det er gjennomført omfattende vitenskapelige undersøkelser om forholdet mellom yrkeslivets krav til profesjonenes kompetanse og profesjonsutdanningenes kvalifisering av sine studenter.

Undersøkelsen er en del av prosjektet "I kryssilden mellom utdanning og praksisfeltets krav" som drives ved Høgskolen i Lillehammer, Avdeling for helse- og sosialfag. Prosjektet er en del av forskningsprogrammet Mediert oppvekst, og finansiering kommer fra Norges Forskningsråd.

Mediert oppvekst vil senere i høst arrangere et seminar på Høgskolen i Lillehammer hvor boken og hovedresultatene vil bli presenteret av forfatterne. Dette skal være utgangspunkt for en bred utdanningspolitisk diskusjon om hvordan HiL kan gå i fremste leddet i den fremtidige utformingen av de aktuelle profesjonsutdanningene.

En konkret dato for dette vil komme senere.

